

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

יוצא לאור על ידי
צעירי אגודת חב"ד - המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

יש חדש

יריד חוויות הפסח

החלה ההרשמה ליריד חוויות הפסח בכפר חב"ד. הפעילות מיועדת לתלמידי גניילדים ובתיספר יסודיים, ומקנה להם של חוויות הקשורות בחג: התנסות אישית בלישת הבצק ובאפיית מצה, סיור במאפיית המצות הגדולה, תכנית אורקולית, חוויית ליל הסדר עם השחקן מנחם שרון ועוד. הביקור בתשלום, וכל ילד מקבל שי - מצה באריזה אישית מהודרת והגדה של פסח. היריד יפעל מכ"ה באדר (27.3) עד ט' בניסן (9.4). הרשמה מראש חובה ומומלץ להקדים. טל' 03:9606402 או 054:8113770.

קמחא דפסחא

לקראת חג הפסח המתקרב פותחים בתי חב"ד ברחבי הארץ במגבית 'קמחא דפסחא' המסורתית. לנוכח המצוקה הגוברת הציבור נקרא לתרום ביד רחבה, כדי לשמח את לב המשפחות הנזקקות ולאפשר להן לחוג את חג הפסח כראוי. פרטים בבתי חב"ד.

היו שותפים להפצה

נהנים בכל שבוע מ'שיחת השבוע'? הייתם רוצים להעניק את הזכות הזאת גם לאחרים? יישובים רבים אינם מקבלים את הגיליונות בהעדר מימון. אתם יכולים לזכות אותם. התקשרו אלינו ובחרו את היישוב הרצוי לכם ואת כמות הגיליונות שתישלח אליו בכל שבוע. זכות זיכוי הרבים תעמוד לכם ולמשפחתכם! טל' 072:2770130.

זמני השבוע

ירושלים תלאיב חיפה בארשבע אילת ניוירוק

בניסת השבת 5:15 5:31 5:33 5:22 5:31

צאת השבת 6:28 6:30 6:30 6:31 6:27 7:50

312 בתי חב"ד מוקד חב"ד
לשירותכם *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר חב"ד 6084000
טל' 072:2770100 • פקס 03:9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

לחפש תשובות בקוטב הדרומי

המוח האנושי מנסה להבין, לחקור, למתוח עוד קצת את גבולות הידיעה. אכן, חשוב להבין, אבל חשוב לא פחות להאמין

התשוקה האנושית לידע על ראשית היקום (צילום: נאסא)

אחת התכונות המשמעותיות ביותר של האדם היא השאיפה לדעת ולהבין. המוח האנושי מבקש הסבר לכל דבר, והוא מוכן לה' תאמץ כמעט בלי גבול כדי לפצח את חידות הקיום ולהשיג הבנה מסוימת במה שמעבר.

עדות לכך קיבלנו השבוע, בכותרות שבישרו על 'זיהוי של גלי גרויטציה' מימי ראשית היקום. כדי לחפש את הגלים המסתוריים האלה הוקמה תחנת

למתוח עוד קצת את גבולות הידיעה. כי תאוות הידע אין לה גבולות.

חוקה חקתי

בנקודה הזאת טמון האתגר שהאמונה מציבה לפנינו. התורה עצמה דורשת מאיתנו ללמוד להעמיק, ועם זה היא מלמדת שהשכל אינו חזות הכול. השבת נקראת את פרשת פרה, הנפתחת במילים "זאת חוקת התורה". 'חוקה' משמעותה ציווי על-שכלי - "חוקה חקתי, גזרה גזרת, אין לך רשות להרהר אחריה".

השכל הוא מתנה כבירה שנתן לנו הבורא, אבל אין הוא חזות הכול. גם לשכל יש גבולות - כשם שיש דברים שהעיניים אינן רואות ודברים שהידיים אינן יכולות למשש. לכל חוש הגבולות שלו, והשכל אינו יוצא מכלל זה. את הקב"ה, שהוא למעלה מן השכל וההשגה, אי אפשר לתפוס באמצעות השכל, אלא בכוח האמונה.

יש מי שמנסים להסביר את מצוות התורה בנימוקים שכליים. בעיקרון בהחלט רצוי לשאוף להבין את טעמי התורה והמצוות, אבל אסור לשכוח שיש בתורה מצוות שהן למעלה מן השכל. המייצגת המובהקת שלהן היא פרה אדומה. המצוות האלה נועדו להחדיר בנו את ההכרה שהתורה בעצם מהותה היא למעלה מן הדעת, והיא חכמתו האינסופית של הקב"ה.

המצוות האלה תוחמות את גבולותיה של ההבנה. כי אכן חשוב להבין, אבל חשוב לא פחות להאמין.

מחקר מיוחדת בקוטב הדרומי, ובמרכזו טלסקופ ייחודי. חוקרים היו מוכנים לחיות שם תקופות ארוכות, בתנאי קור ובדידות קיצוניים, ובלבד לפצח את החידה.

בשווייץ הוקם מאיץ חלקיקים ענק, בעלות של כחמישה מיליארד אירו. נחצבה מנהרה תת-קרקעית באורך עשרים ושבעה ק"מ. צוותי חוקרים מכל העולם השקיעו שם עשרות אלפי שעות עבודה ומחקר. כל זה כדי לאתר חלקיק כלשהו, ולנסות למצוא אישוש לתאוריות מדעיות מסוימות.

משאבים אדירים

ההשקעות האדירות האלה, של כסף ומשאבים אנושיים, נעשות לשם הידיעה כשהיא לעצמה. אין למחקרים האלה, בדרך-כלל, יישומים שיכולים לשפר את חיינו ולקדם את הטכנולוגיה השימושית. ובכל זאת בני האדם מוכנים להשקיע את המשאבים העצומים, מתוך התשוקה לידע.

אנשי המדע יודעים כי בשונה מהמדע הניסיוני, כאן שולטות התאוריות וההשערות. היו שהשוו זאת לאתגר ניחוש תמונה שלמה על סמך חלקיק פאזל אחד מתוך עשרת-אלפים. אתה קורא את דברי המומחים בנושאים האלה ואינך מבין דבר. הם עצמם אומרים שבלתי-אפשרי להבין את התהליכים של ראשית היקום "כיוון שהוא כולל שילוב בין תורת הקוואנטים לבין תורת היחסות". ברור, נכון?

ובכל זאת המוח האנושי מנסה להבין, לחקור,

הנס האדיר שאין מדברים עליו

הנחוצים כדי שהלימוד יהיה ברור ונהיר. זו מעלתו הגדולה של לימוד התורה, ומול זה אין לנס כל ערך וחשיבות. לכן אין צורך לציין אותו ולעסוק בו.

העיקר: לימוד התורה

רש"י אומר את הדברים בפשטות לילד העומד בשלב של 'בן חמש למקרא', והדבר מתקבל בטבעיות אצל הילד ואין הוא זקוק להסברים. גם לילד קטן ברור שמעלתה הגדולה של התורה היא, כפי שהוא אומר בברכת התורה – "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו". זו המעלה הגדולה ביותר, ומול זה אין שום דבר תופס מקום וחשיבות.

מכאן נלמדת הוראה גדולה בעבודת ה': צריך להסביר לכל יהודי, ואין זה משנה מה מעמדו ומצבו, שהתורה היא הדבר הנעלה ביותר, ובהשוואה אליה אין כל ענייני העולם תופסים מקום. יהודי צריך לחוש את מעלתה של התורה, ולעסוק בה, שכן לימוד התורה הוא הדבר הגדול והחשוב ביותר.

(שיחות קודש תשל"א, ב, עמ' 98)

אמרת השבוע

מקומה של דומייה

בעיר לבוב אירע אסון, ומשפחה שלמה קיפדה את חייה בדלקה. רב העיר, הרב יוסף-שאול נתנזון, לא מצא מנוח לנפשו, ובימים הבאים הרבה להיאנח ולהזיל דמעות על האסון.

אמרו לו: "הלוא כתוב 'ויידום אהרון', ומכאן למדנו שצריך לקבל דין שמים באהבה".

השיב הרב: "באותה פרשה משה רבנו אומר לאהרון ולבניו הנותרים: 'ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השָׁפָה אשר שרף ה'." אומר על כך רש"י: 'מכאן שצרתם של תלמידי חכמים מוטלת על הכול להתאבל בה'. ומה על 'ויידום אהרון'? אלא שאת צרתו שלו האדם מצווה לקבל בדומייה, אבל אסון של הזולת אסור לקבל באהבה, אלא חובה להשתתף באבלו ובצערו".

פתגם חסידי

"מסלק אני את כל ההשגות שהשגתי בשורשי התורה והמצוות, את כל ידיעותי וחקירותי, ואת כל התענוג שבכל אלה. איש בער אני ולא אדע אלא אמונה פשוטה ותמה" (הבעש"ט)

ללמד את בני ישראל את דיני הכשרות.

נשאלת השאלה, מדוע אין איש עוסק בנס האדיר הזה? כשהתורה מספרת על כניסת בעלי-החיים לתיבת נח עוסקים בזה המדרשים והמפרשים, ומרחיבים כיצד נעשו הדברים וכדומה. ואילו כאן מתחולל נס גדול הרבה יותר – שכן אל התיבה באו יצורי היבשה בלבד, ואילו כאן התייצבו אף יצורי המים – ואין איש מהמפרשים דן בכך!

נס להמחשת הלימוד

כאן רואים את גודל מעלתו של לימוד התורה, שהוא הדבר הנעלה ביותר בעולם. כשמתחולל נס לצורך הצלת העולם ממי המבול, יש מקום לעסוק בנס ובפלא. אולם כשהנס מתחולל לצורך המחשת דברי התורה – אין מקום לעסוק בנס, כי לגבי לימוד התורה אין כל פלא שמתחולל הנס.

כאשר משה רבנו צריך ללמוד תורה עם בני ישראל ולהמחיש ש"זאת החיה אשר תאכלו" – אך טבעי שהקב"ה מביא לו את כל העזרים

כאשר משה רבנו לימד את בני ישראל את דיני הכשרות, לא הסתפק במסירת הציוויים בלבד, אלא הצביע על בעלי-החיים הכשרים ועל אלה האסורים באכילה. בפרשתנו נאמר: "זאת החיה אשר תאכלו", והמילה 'זאת' מציינת דבר המוצג מול העיניים. לכן רש"י מפרש: "מלמד, שהיה משה אוחז בחיה ומראה אותה לישראל, 'זאת' תאכלו ו'זאת' לא תאכלו".

בהמשך רש"י מוסיף ואומר שמשה הציג לבני ישראל גם את העופות הכשרים והאסורים, את הדגים ויצורי המים ואת השרצים למיניהם. כל אחד ואחד מהיצורים הללו, הכשרים והאסורים, הוצג על-ידי משה והוא הבהיר לעם איזה בעלי-חיים מותר ואיזה אסור באכילה.

כל היצורים התייצבו

מניין הגיעו המוני בעלי-החיים להדגמה הזאת? הלוא הציווי נמסר לבני ישראל בשעה ששהו "בְּמִדְבַּר הַגְּדֹל וְהַנּוֹרָא", שהוא מקום שומם, שבו יש מעט בעלי-חיים. אין זאת אלא שהיה כאן נס כביר: אלפי בעלי-חיים הופיעו בדרך פלאית מכל צדדי תבל והתייצבו לפני משה רבנו, כדי שיוכל

מן המעיין

כשרות | מאת הרב אליעזר ברוד

סימני טהרה

"כל מפרסת פרסה... מעלת גירה" (ויקרא יא, ג). אלו סימני הטהרה הראשונים, הסימנים היהודיים הראשונים: "מעלה גרה" – מתן צדקה, מלשון "עשרים גירה השקל", ו"מפרסת פרסה" – היות האדם פורס מלחמו לעני.

(מאוצרנו הישן)

בלי דריסה

"אך את זה לא תאכלו" (ויקרא יא, ד). הסימן הגדול בעופות הוא הדריסה. עוף דורס טמא, מפני שדמו מחומם לאכזריותו, ונותן אכזריות בלב האוכל, ואין בכל העופות האסורים שאינו דורס, זולת הפֶּרֶס או העוזנייה, ואין בבהמות הטהורות, שהן מעלות גירה ומפריסות פרסה, דורס.

(רמב"ן)

לחברותיה בלבד

"ואת החסידה" (ויקרא יא, ט). "למה נקרא שמה חסידה, שעושה חסד עם חברותיה" (חולין סג). אם-כן, מדוע נמנתה החסידה עם העופות הטמאים? אלא שזה מפני "שעושה חסד עם חברותיה", היא מסמלת את מי שאינם נותנים דעתם על איש מלבד 'אנשי שלומם'.

(עיטורי תורה)

חסידות במקום מזון

החסידה טמאה משום שהיא נוהגת כמנהג

גבירים מסויימים, שבשעה שמבקשים מהם עזרה, במקום לעזור לזולתם במזונות, הם מפטמים אותם בדברי חסידות...

(רבי נפתלי מרופשיץ)

הפתגם הראשון

סיפר החסיד רבי מרדכי מהורודוק: הפתגם הראשון ששמענו מאדמו"ר הזקן כשבאנו לליאוזנה היה: "האסור ודאי אסור, והמותר מיותר". כשלוש-ארבע שנים עבדנו עם עצמנו על-פי הפתגם הזה, עד שהצלחנו ליישמו בכל פרטי חיינו. רק אז נכנסנו אל הרבי ל'יחידות', לשאול דרך בעבודת ה'.

המאכלים מטממים

המאכלות האסורות, נוסף על גודל העונש המגיע לאוכלם, מטממים הם את הלב ואת המוח של האוכל אותם. טמטום זה מוצא את ביטויו בחיי היום-יום של היהודי. ענייני תורה ומצוות נעשים לו כזרים. דברים שהיו מופרכים בעיניו קודם לכן, פתאום הוא מוצא את עצמו שייך אליהם.

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

הראה למשה

"זאת החיה אשר תאכלו" (ויקרא יא, ד). תנא דבי רבי ישמעאל: מלמד שתפס הקב"ה מכל מין ומין, הראה לו למשה ואמר לו: זאת אכול, וזאת לא תאכל. זהו שנאמר "זאת החיה אשר תאכלו".

(חולין מב, א)

הנוסע ה'מכשף'

"בשמחה אלמד את בנכם", אמר המלמד הנחשב להורים שישבו מולו. עיניהם ברקו. אך כאשר שמעו את תעריף שכר הלימוד, צנח ליבם. "כתר אוסטרי לכל שבוע", נקב המלמד.

לרגע שררה שתיקה. רבי בצלאל ורעייתו השפילו את עיניהם. יוסלה הקטן שיחק בפנינת החדר, אינו מודע לגורליות הרגעים האלה לעתידו. האם ימומשו הכישרונות הנדירים שניחן בהם, או שהוריו ייאצלו לוותר.

"מסכימה", אמרה האם בקול רועד. ולבעלה לחשה: "השם יתברך יזמן לנו את הכסף. בטוחה אני בכך".

יוסלה החל ללמוד אצל המלמד, ומיד נתגלו כשרונותיו המזהירים. הגיע יום שיש. "יום התשלום", הזכיר רבי בצלאל לרעייתו, "מניין נשלם?".

"הקב"ה ודאי לא ייטוש אותנו", עודדה האישה את בעלה.

בעודם מדברים נשמעו נקישות על הדלת. בפתח עמדה כפרייה גויה ובידה שק נוצות ענק. "רוצה לעשות עסקה?", שאלה הכפרייה את בעלת הבית. "אחי מגדל אווהים ויש לו נוצות בשפע. אמכור לך את הנוצות בזול, ואת תמכרי אותן ביוקר".

"מסכימה", אמרה האישה, "אך אין ברשותי לשלם לך. אפרע את חובי אחרי שאמכור את הנוצות". הגויה הסכימה.

אימו של יוסלה יצאה לשוק. במהרה נמכרו הנוצות, והיא שבה הביתה בזריזות. בכף ידה היה... כתר אוסטרי. "הנה שכרו של המלמד", אמרה לבעלה.

העסקה נשנתה גם בשבוע הבא ובוזה שלאחריו, וכבר הייתה לדבר שבשגרה. שק נוצות בעבור לימוד התורה של יוסלה.

חלפו שנים. יוסלה גדל והיה לנער. יום אחד זימן המלמד את הוריו. "כבר אין לי מה ללמד אותנו", אמר להוריו המאושרים. "שלחו אותו לאחת הישיבות הידועות, שם ישגשג ויפרח".

ההורים בחרו בישיבתו של הגאון המפורסם רבי יהודה אסאד, בְּסֶרְדְּלִי שבסלובקיה (כיום דונאויסקה סטרדה), ויצאו עם בנם למצוא עגלה שתוביל אותו בדרך הארוכה.

יוסלה טיפס אל העגלה בחשש, סוקר מבטו את חבריו לנסיעה, גויים

כולם, ואת העגלון, שנראה טיפוס לאנעים.

הדרך התארכה. העגלה היטלטלה וכל הנוסעים נרדמו. רק יוסלה היה שקוע בספריו. לפנות ערב התפזרו כל הנוסעים בתחנות הביניים. יוסלה נותר לבדו עם העגלון.

פחד עמום חלחל פתאום לליבו. ההישארות בחשכה במחיצת העגלון

הגוי עוררה את חששותיו. הוא החל למלמל פסוקי תהילים, מתפלל שהדרך הארוכה תסתיים וכבר יגיע לישיבה.

אלא שהאפלה נעשתה סמיכה. יוסלה נרעד. "אדוני", פנה אל העגלון, "אולי נחנה כאן ללינת לילה ונמשיך מחר?".

העגלון פרץ בצחוק רועם. "היכן אתה רוצה לעצור? כאן, באמצע שום"

מאת מנחם ברוד

לומדים גאולה

למעלה מן השכל

פעמים רבות אנו מנסים להסביר בהיגיון את טעמי המצוות. יש מצוות שקל יותר להסביר, ויש מצוות שאינן מובנות על-פי השכל, ואז אנו כאילו מרכינים ראש ואומרים – יש מצוות שלמעלה מהשגתנו, ואנו מקיימים אותן בבחינת "חוקה חקקתי, גזרה גזרתי, אין לך רשות להרהר אחריה".

ברור שהנטייה הטבעית היא להרגיש טוב יותר עם המצוות הניתנות להבנה. שאיפתנו היא לקיים באותה שלמות והכרה פנימית גם את המצוות הבלתי-ניתנות להבנה. באה תורת החסידות ואומרת שהשאיפה צריכה להיות הפוכה: "השכל האנושי אומר, שיש לקיים את ה'חוקים' באותה חיות שמקיימים 'משפטים'. כלומר, כשם ש'משפטים' היו צריכים לקיים מצד חיוב השכל, גם לולי ציווי ה', כך צריכים לקיים את ה'חוקים', להיותם ציווי ה'. אבל האמת היא, שצריכים לקיים את המשפטים כמו שמקיימים את החוקים, משום שעיקר קיום המצוות צריך להיות לפי שהן ציווי ה'" (ספר המאמרים קונטרסים כרך א, עמ' פד).

ציות לרצון העליון

תורת החסידות דורשת מאיתנו לקיים כל מצווה, גם את הפשוטה וההגיונית ביותר, לא בגלל הבנתנו והשגתנו, אלא מפני שכך ציוונו הקב"ה. עלינו לכבד הורים לא מפני ששכלנו מחייב זאת, אלא משום שזה רצון ה'. עלינו להימנע מלפגוע ברכוש הזולת לא מפני שזה מוסרי ושבלעדי זאת החברה האנושית לא תוכל להתקיים – אלא מפני שהקב"ה ציוונו שלא לעשות כן.

כאשר התורה מתחילה לפרט את דיני הפרה האדומה, היא פותחת במילים: "זאת חוקת התורה". היא אינה אומרת "זאת חוקת הפרה" (כמו "זאת חוקת הפסח" וכדומה), אלא "זאת חוקת התורה". בכך היא רומזת, שרעיון זה של 'חוקה' – קיום מצווה רק מתוך ציות לרצון העליון, בלי שום ידיעה והבנה – צריך לאפיין את כל התורה כולה ולא רק את מצוות פרה אדומה; את כל המצוות צריכים לקיים מתוך התבטלות לקב"ה ולא מפני הבנתנו.

אמנם יש חשיבות גדולה בהבנה והשגה. האדם מזדהה יותר עם הדברים, מרגיש את משמעות מעשיו ומקיימם בצורה מושלמת יותר, אבל אי-אפשר לבסס את התורה והמצוות על ההבנה ועל ההיגיון. השכל גמיש מאוד ויכול להוכיח דבר והיפוכו. היום הוא מבין את משמעות המצווה, ומחר הוא עלול להבין אחרת. זאת ועוד: כאשר המצווה נשענת כולה על ההיגיון, נשאר פתח רחב למיקח וממכר ולהתפשרויות, כשהאדם עושה כביכול את חישוביו של הקב"ה.

האמונה העתידית

לכן תורת החסידות מדגישה את הצורך בקבלת עול, כיסוד כל התורה והמצוות. פתגם חסידי אומר: "בעל שכל, הנשען על בינתו, עלול יותר לטעות ממי שעושה בקבלת עול" ('רשימות' חוברת ט, עמ' 16).

החסיד רבי הילל מפאריטש היה אומר, שכל עוצם גודל זהירותו ביראת שמים היא כדי שייקלטו אצלו ענייני חסידות. אמר על כך כ"ק אדמו"ר הרשב"י: "ואני אומר, שכל ענייני חסידות טובה קליטתם הוא כדי להרגיש יראת שמים בחיות פנימית. המתיקות הגדולה ביותר של השכלה – אינה בעלת ערך כלל לגבי הידור דהידור של מצווה וגרם מצווה" (אגרות קודש אדמו"ר הרי"ז, כרך ד, עמ' פ).

הרבי מליובאוויטש אמר (תורת מנחם כרך לו, עמ' 11): "דברים שלוקחים עכשיו בדרך של אמונה, לעתיד לבוא יומשכו בהשגה; ואילו האמונה שבימות המשיח תהיה בעניינים נעלים הרבה יותר, שבזמן הזה אין יודעים אודותם כלל, אפילו בבחינת אמונה".

מקום? הדרך לסרדלי רחוקה מאוד. עלינו לנסוע עוד יממה שלמה! איננו יכולים להתעכב רגע!".

אימה נפלה על יוסלה. הוא עצם את עיניו והוסיף ללחוש פרקי תהילים...

העגלון הבחין בעיניו העצומות של הנוסע והחליט שזו העת לשדוד את כספו ולהיפטר ממנו...

אלא שבאותו רגע קרה דבר מוזר. סנטרו של העגלון נשטט על חזהו, ראייתו התערפלה ועיניו נעצמו. בן רגע שקע בשינה עמוקה.

לעומתו, יוסלה לא נרדם כלל. הוא שמע את נחירותיו של העגלון והביט בתדהמה במושכות הנשמטות מידי הרפויות. הוא פער את פיו בבהלה, אך התפלל לראות את הסוסים ממשיכים בהירתם בתוואי הדרך, כאילו יד נעלמה מובילה אותם.

יוסלה לא חשב פעמיים. הוא גרר את העגלון אל ירכתי העגלה, עלה על מושבו ואחז במושכות. באותו רגע החלו הסוסים לדהור במהירות עצומה. חישוקי העגלה הסתובבו בקצב עלטיבעי. יוסלה השתומם. מי מוביל את העגלה?

כשעלה השחר התגלו לנגד עיניו בתי הכפר סמרין, שבו כיהן ברבנות הגאון רבי משה קאמרן, מתלמידי ה'חתם סופר'. העגלה נעצרה. באותו רגע התעורר העגלון משנתו העמוקה ופלבל בעיניו.

"אתה מכשף!", זעק בתדהמה לעבר יוסלה, אך זה כבר לא היה שם, אלא בבית הכנסת, תר אחר מניין לתפילת שחרית. "הוודו לה!", שמע קול מאחוריו. זה היה הרב עצמו. "היה חסר לנו עשירי למניין, ומן השמים שלחו אותך אלינו".

"עכשיו אני מבין מדוע קפצה לי הדרך", השיב יוסלה הנרגש.

באותה עת פנה העגלון הלום השינה לבית המזיגה המקומי. לשיינים שישבו שם סיפר את האירוע המוזר שקרה לו. "רציתי לשדוד את הבחור", מלמל, "והנה שקעתי בשינה. ודאי מכשף הוא".

יוסלה המשיך לישיבה בסרדלי ועשה חיל. לימים נתפרסם כגאון רבי יוסף פרסבורגר, רבה של מטרסדורף, מחבר הספר 'תפארת יוסף'.

ובינתיים, בכפר האוסטרי הקטן, אירע דבר מוזר. ביום שבו עזב יוסלה את בית הוריו, חדלה עסקת הנוצות מלהתקיים. "אחי עבר לעיר אחרת", התנצלה הגויה.

"זה בסדר... כבר אין בהן צורך", ענתה לה האם.

"פתור לי ואפתור לך"

תורה וחסד. אליהו שלום והספר לזכר אביו

שהכול בסדר איתו. במשך היום היה מברר על דבר מעשי הילדים ולא התפשר בכל מה שקשור לחינוך."

בימים אלה נערכים לדיו לעצרת ההילולא השנתית. "עד היום אנחנו פוגשים הרבה אנשים, רבים מהם אינם שומרי תורה ומצוות, ובפיהם סיפורים על סיוע שקיבלו מאבא. מקצתם בוכים כשהם מדברים עליו". הבן הבכור, דניאל, מספר: "אחרי פטירתו כולם היו בטוחים שהמוסדות שהקים יקרוסו חלילה. אך מעגלי המקורבים שהקים מוסיפים לסייע ולתמוך במפעלי החסד, בניצוחה של אימנו".

היה נוהג לומר: 'פתור את הבעיה שלי - ובעייתך תיפתר!'. בעייתו היו רק מצוקותיהם של אחרים."

הוא מוסיף: "אחרי פטירתו, היה ברור לאימא ולבני המשפחה שמפעל החסד והנתינה שהקים - חייב להימשך לעילוי נשמתו. אימא, לצד גידול חמישה ילדים, הצליחה ברוך השם לשמר את המוסדות, ובהם כולל אברכים בשעות היום, כולל ערב, בית תבשיל יומי, קמחא דפסחא, ארגוני לימוד לילדים ועוד."

סיפורים מזוהים

במהלך ימי ה'שבעה' הוחלט להוציא ספר לזכר הרב. "בפועל הספר יצא לאור לפני כשנה", אומר אליהו שלום. "החלטנו שרק סיפור שיש מאחוריו אדם מזוהה - יוכלל בספר. ככל שחשבנו שהכרנו את אבא, התברר שלא הכרנו אותו. המכנה המשותף לכל הסיפורים היה חסד."

"לאבא היה כוח משיכה עצום. הוא בא ממקום ברור מאוד - אהבת ישראל אמיתית לכל יהודי. אבא שילב בין כל המגזרים, כיבד ואהב את כולם."

מסירות של אבא

בנו מספר כי אביו לא שכח לרגע את תפקידו כאב. "אבא היה חוזר הביתה באמצע הלילה, אחרי יום עמוס וגדוש, מנשק כל ילד וילד ובדוק

בין אלפי המנחמים שזרמו לפני שמונה שנים לבית משפחת בוקובזה, שישבה 'שבעה' אחר פטירת הרב נתן בוקובזה זצ"ל, היה יהודי ובפיו סיפור. "שמעתי את הרב בתכנית רדיו ובאתי אליו לנתיבות. במהלך הפגישה התפרצה לחדר אישה נרגשת וסיפרה שבתה עומדת להינשא ואין לה כסף להוצאות החתונה. בתוך הדברים קיבל הרב שיחת טלפון מארצות-הברית, מאחד מחסידיו, בעל נכסים. האיש סיפר כי הוא עומד לדין במשפט שלכאורה אין לו סיכוי לזכות בו.

"הרב אמר לו: 'פתור לי בעיה קטנה, והכול יסתדר. אני מעביר את הטלפון לגברת שתספר לך את בעייתך ואתה תעזור לה'. האישה סיפרה לאותו עשיר את מצוקתה. כשסיימה לדבר ביקש האיש לדבר עם הרב ואמר לו: 'אם אני זוכה במשפט - כל החתונה עליו'. הרב הביטח לו שהכול יסתדר, וכך היה. העשיר זכה במשפט, עמד בהבטחתו ומימן מכיסו את כל הוצאות החתונה."

חיים של חסד

הרב בוקובזה נפטר ממחלה ממארת והוא בן 42 בלבד. פטירתו הותירה ציבור ענק בתחושת יתמות. הסיפור שפתחנו בו הוא אחד מאלפי סיפורים ששמעו בני המשפחה על אביהם הגדול. "אבא היה חסד", אומר בנו אליהו-שלום. "בעיה של הזולת הייתה תמיד בעיה שלו. לבעלי עסקים

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

ספרי בית הכנסת

שאלה: האם מותר לאדם פרטי לשאול ספרים מבית הכנסת?

תשובה: בשולחן ערוך נפסק: "כופין בני העיר זה את זה לבנות בית הכנסת, ולקנות להם תורה נביאים וכתובים". וכתבו הפוסקים, שמאחר שניתנה הרשות לכתוב גם תורה שבעל-פה, חייבים לקנות גם משניות וגמרא, רמב"ם, טור ושולחן ערוך, פוסקים אחרונים ומפרשי הגמרא, וגם ספרי דרוש ואגדה על-פי יכולת ההבנה של ציבור המתפללים.

אין היתר לקחת מבית הכנסת ספרים בלי רשות הגבאים, גם אם נראה שאין משתמשים בהם, וכבר נפסק ש"שואל שלא מדעת - גזלן הוא". הרמ"א כתב: "נמצא בתקנות קדומות, שאין להוציא מבית הכנסת טלית או ספר, בלי רשות בעלים", ונראה שהכוונה לספר שבעליו הקדישו ללימוד של רבים, ובכלל זאת אסור להוציאו החוצה. ובפרט שלפעמים

גורמים בזה לביטול תורה של רבים.

יש לזכור שגם הגבאים אינם בעלי הספרים, אלא רק ממונים על שמירתם. לכן דנים בשאלה אם מותר להם להשאיל ספר של רבים ללימוד של יחיד, כי בלימוד רבים יש יותר קדושה. ואם מדובר בצורך הציבור, כגון לרבי'פוסק או למגיד'שיעור לרבים, יש מקום להקל.

כשאין די ספרים בבית המדרש, וגרם מכך ביטול תורה, או אפילו כשספרים מצויים לקנייה, אך אין ידו של האדם משגת לקנותם, מחייבים בית-דין בעלי ספרים פרטיים להשאילם כנגד משכון ולצד התחייבות לפצותם על כל נזק. לכן מצווה לקנות הרבה מסכתות וספרי'קודש קטנים, כדי להשאילם לבני עניים.

מקורות: ב"ב פחא, שו"ע ח"מ סי' קסג ס"א (ורמ"א בסוף הסימן), וא"ח סי' קנ ס"א, ערוה"ש ס"א ופסקי תשובות ס"ק ה, ושי"ב שו"ע אדה"ז הל' ת"ת פ"ד הי"ג, והל' מציאה ופקדון סכ"ו. שו"ת אגרות משה ח"מ ח"א סי' לט. צדקה ומשפט פ"א סי' ג, פ"ד הערה ע, ופתחי חושן הל' שאלה ופקדון פ"ה הערה ג, ושי"ב.

גפן בס"ד
החברה החרדית לביטוח ופיננסים

ביטוח משכנתא בתנאים מיוחדים
כולל ביטוח צד ג' + צנרת + ביטוח לדעידות אדמה

077-444-7777(1)

סודות הגאולה
כל מה שצריך לדעת על הגאולה וביאת המשיח

ספר מרתק, מאיר עיניים, כתוב בסגנון קולח ובהיר, ניקוד מלא

טל' 1-700-704120

מעוביין לקנות ספרי תורה פסולים
(גם מיועדים לגניזה)
וכן כלי כסף, רימונים לס"ת, כתרים, אצבעות, מגילות אסתר פסולות ועוד...

052-9772525

רוצים לדעת מה יהיה?

הספר שמסביר בלשון בהירה את חשיבות האמונה בביאת המשיח, מהי הגאולה, מה יעשה המשיח, כיצד יתגלה, ומה יקרה באחרית הימים

368 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-700-704120

"אבא, אמא, ספרו לי סיפור"

כך ראשון בסדרה המכנסת את הסיפורים האהובים שפורסמו ב'שיחת השבוע'

63 סיפורים מופלאים על צדיקי ישראל מכל החוגים

עריכה חדשה | עיצוב מרהיב | 320 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-700-704120